

МЕХАНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра «Теплотехніка та теплові двигуни»

**РОЗРАХУНОК ТА ВИБІР ОБЛАДНАННЯ
ЦЕНТРАЛЬНОГО КОНДИЦІОНЕРА**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до виконання дипломного проектування
та практичних занять
з дисципліни**

***„ОПАЛЕННЯ, ВЕНТИЛЯЦІЯ ТА
КОНДИЦІОНУВАННЯ ПОВІТРЯ”***

Частина 1

РОЗРАХУНОК ТА ВИБІР КАМЕРИ ЗРОШУВАННЯ

Харків 2009

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри “Теплотехніка та теплові двигуни” 14 квітня 2008 р., протокол № 12.

У методичних вказівках наведена методика розрахунку і вибору зрошувальної камери для зимового і літнього режимів роботи. За заданими параметрами повітря до і після зрошувальної камери визначається конструкція зрошувальної камери і параметри води, яка розбризкується форсунками.

Рекомендуються для студентів спеціальності «Теплоенергетика» денної та заочної форм навчання

Укладачі:

проф. С.А.Єроценков,
доценти Є.Є.Счастний,
Т.І.Ярошенко

Рецензент

доц. І.П. Полтавський

РОЗРАХУНОК ТА ВИБІР ОБЛАДНАННЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОНДИЦІОНЕРА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання дипломного проектування
та практичних занять

з дисципліни
*„ОПАЛЕННЯ, ВЕНТИЛЯЦІЯ ТА
КОНДИЦІОНУВАННЯ ПОВІТРЯ”*

Частина 1

РОЗРАХУНОК ТА ВИБІР КАМЕРИ ЗРОШУВАННЯ

Відповідальний за випуск Счастний Є.Є.

Редактор Етколо О.О.

Підписано до друку 20.10.08 р.
Формат паперу 60x84 1/16 . Папір писальний.
Умовн.-друк.арк. 0,5 Обл.-вид.арк. 1,75.
Замовлення № Тираж 100. Ціна

Видавництво УкрДАЗТу, свідоцтво ДК 2874 від. 12.06.2007 р.
Друкарня УкрДАЗТу,
61050, Харків - 50, майдан Фейєрбаха, 7

**УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Кафедра «Теплотехніка та теплові двигуни»

**РОЗРАХУНОК ТА ВИБІР ОБЛАДНАННЯ
ЦЕНТРАЛЬНОГО КОНДИЦІОНЕРА**

Частина 1

«Розрахунок та вибір камери зрошування»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання дипломного проектування та практичних
занять з дисципліни „Опалення, вентиляція та
кондиціонування повітря” для студентів спеціальності
«Теплоенергетика» денної та заочної форм навчання

Харків - 2008

Методичні вказівки розглянуті та рекомендовані до друку на засіданні кафедри “Теплотехніка та теплові двигуни” від 14 квітня 2008 р., протокол № 12.

У методичних вказівках приведена методика розрахунку і вибору зрошувальної камери для зимового і літнього режимів роботи. По заданих параметрах повітря до і після зрошувальної камери визначається конструкція зрошувальної камери і параметри води, яка розбризкується форсунками..

Укладачі:
проф С.А.Єроценков,
доц. Є.Є.Счастний,
доц. Т.І.Ярошенко

Рецензент:
доц. І.П. Полтавський

КАМЕРА ЗРОШУВАННЯ

Розрахунок зрошувальної камери за методикою Н І І сантехніки.

Літній режим

Вихідні дані для розрахунку:

- кількість повітря, що обробляється кондиціонером L_0' , кг/год;
- параметри повітря, що надходять до зрошувальної камери:
  - t_n – температура повітря за сухим термометром, °С;
  - h_n – ентальпія повітря, кДж/кг;
  - d_n – вологовміст повітря, г/кг с. п.;
  - φ_n – відносна вологість повітря, %;
- параметри повітря після камери зрошування:
  - t_k – температура повітря за сухим термометром, °С;
  - h_k – ентальпія повітря, кДж/кг;
  - d_k – вологовміст повітря, г/кг с. п.;
  - φ_k – відносна вологість повітря, %.

Послідовність розрахунку [1]:

Універсальний коефіцієнт теплообміну в камері зрошування:

$$E' = 1 - \frac{t_k - t_{м.к}}{t_n - t_{м.н}}, \quad (1)$$

де $t_{м.н}$ – початкова температура повітря за мокрим термометром, °С;

$t_{м.к}$ – кінцева температура повітря за мокрим термометром, °С.

У відповідності до таблиці 1 приймаємо типову дворядну камеру з форсунками діаметром $d_{\text{ф}}$, мм; коефіцієнт зрошування μ ; коефіцієнт теплообміну E .

Визначаємо продуктивність кондиціонера, $\text{м}^3/\text{год}$:

$$V'_0 = L'_0 / \rho,$$

де ρ – густина повітря, $\text{кг}/\text{м}^3$.

Таблиця 1.

$d_{\text{ф}}$, мм	Коефіцієнт теплообміну	Коефіцієнт зрошування μ , $\text{кг}/\text{кг}$										
		0,8	0,9	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8 та більше
3,5	E'	0,78	0,81	0,84	0,87	0,9	0,92	0,9	0,9	0,9	0,92	0,92
	E	5	5	5	5			2	2	2		
3,5	E'	0,79	0,82	0,86	0,89	0,9	0,95	0,9	0,9	0,9	0,95	0,95
	E		5			2		5	5	5		
4-5	E'	0,68	0,7	0,72	0,74	0,7	0,77	0,7	0,8	0,8	0,83	0,84
	E					6	5	9	1	2		
4-5	E'	0,73	0,75	0,75	0,79	0,8	0,83	0,8	0,8	0,8	0,89	0,9
	E		5	5	5	2	5	5	6	8	5	

За таблицею 2 обираємо для кондиціонера КТ відповідної марки живий переріз для проходження повітря до камери зрошування $F_{\text{к}}$, м^2 .

Таблиця 2.

Марка кондиціонера	V'_0 , $\text{м}^3/\text{год}$	$F_{\text{к}}$, м^2	$n_{\text{ф}}$, шт	
			18	24
КТ-30	31500	3,34	108	144
КТ-40	40000	4,17	144	192
КТ-60	63000	6,81	192	312
КТ-80	80000	8,52	312	416
КТ-120	125000	13,65	468	624

КТ-160	160000	17,05	624	832
КТ-200	200000	20,8	720	960
КТ-250	250000	25,8	960	1280

Масова швидкість повітря, кг/м²с:

$$(V\gamma) = \frac{L'_o}{3600 * F_k} \quad (2)$$

Тепловий баланс в камері зрошування:

$$h_H - h_K = \mu \cdot c \cdot (t_{WK} - t_{WH}), \quad (3)$$

де t_{WH} – початкова температура води, що обробляється повітрям у камері зрошування, °С;

t_{WK} – кінцева температура води, що обробляється повітрям у камері зрошування, °С;

c – середня масова теплоємність води, $c=4,19$ кДж/(кг °С).

З рівняння теплового балансу маємо:

$$t_{WK} = t_{WH} + \frac{h_H - h_K}{\mu c}, \quad (4)$$

де μ – коефіцієнт зрошування, кг/кг.

Коефіцієнт повного теплообміну в камері зрошування:

$$E = 1 - \frac{t_{MK} - t_{WK}}{t_{MH} - t_{WH}} \quad (5)$$

Після підстановки рівняння (4) в рівняння (5) знайдемо початкову та кінцеву температуру води, що обробляється повітрям у камері зрошування:

$$t_{WH} = t_{MH} - \frac{t_{MK} - t_{WK}}{1 - E}, \quad (6)$$

$$t_{wk} = t_{wh} + \frac{h_n - h_k}{\mu c}. \quad (7)$$

Попередньо приймаємо густину розміщення форсунок 24 шт/м² або 18 шт/м², загальну кількість форсунок у прийнятій камері n_ф обираємо за таблицею 2.

Витрата води складає, кг/год:

$$W_{\phi} = \mu * L'_{o}. \quad (8)$$

Потрібна продуктивність форсунки, кг/год:

$$q_{\phi} = \frac{W_{\phi}}{n_{\phi}}. \quad (9)$$

Умовна продуктивність форсунки, кг/год:

$$\bar{q}_{\phi} = \frac{q_{\phi}}{0.93}. \quad (10)$$

Потрібний тиск води перед форсункою P_ф знайдемо за таблицею 3 в залежності від $\bar{q}_{\phi}$ та d_ф.

Таблиця 3

d _ф , мм	Пропускна спроможність форсунок $\bar{q}_{\phi}$, кг/год, при тиску води P _ф , кПа										
	100	110	120	130	140	150	160	170	180	190	200
3,5	198	208	217	227	236	244	253	261	269	276	284
4	235	247	259	270	280	290	300	310	319	328	337
4,5	274	288	301	314	327	339	350	361	372	383	393
5	314	330	346	360	374	388	401	414	427	439	451

Витрата холоду в камері, кДж/год:

$$Q_x = L'_{o} * (h_n - h_k). \quad (11)$$

Розрахунок форсунчастої камери, що працює на адіабатному (зимовому) режимі

Вихідні дані для розрахунку:

Початкові параметри повітря:

- температура повітря за сухим термометром t_{c1} , °С;
- температура повітря за мокрим термометром t_{m1} , °С;

Кінцеві параметри повітря :

- температура повітря за сухим термометром t_{c2} , °С;
- відносна вологість повітря φ_k , %.

Послідовність розрахунку [3]:

Величина коефіцієнта ефективності ізоінтальпного процесу в камері зрошування визначається за формулою

$$E_a = E' = 1 - \frac{t_{c2} - t_{m1}}{t_{c1} - t_{m1}} \quad (12)$$

За таблицю 4 знаходимо коефіцієнт зрошення μ для дворядної форсункової камери при обраному раніше d_{ϕ} та розрахованому E_a .

Таблиця 4

Коефіцієнт	d_{ϕ} , мм	Коефіцієнт зрошування μ , кг/кг											
		0,8	0,9	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8 та більш е	
E_a	3,5	0,82	0,86	0,89	0,91	0,935	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96
	5	75	77	79	82	84	85	865	89	895	9	92	

За формулою (8) визначаємо витрату води, що розбризкується, W , кг/год. Витрата води через одну

форсунку (пропускна спроможність) q_{ϕ} визначається за формулою (9).

За таблицею 3 знаходимо тиск води перед форсункою P_{ϕ} , кПа при розрахованому q_{ϕ} .

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Пеклов А.А., Степанова Т.А. Кондиционирование воздуха. – К. 1978.
- 2 Нестеренко А.В. Основы термодинамических расчетов вентиляции и кондиционирования воздуха. - М., 1971.
- 3 Баркалов Б.В., Карпис Е.Е. Кондиционирование воздуха в промышленных, общественных и жилых зданиях. – М., 1982.
- 4 Справочник по теплоснабжению и вентиляции. Кн. 2 Вентиляция и кондиционирование воздуха / Р.В. Щекин и др. – К., 1976.
- 5 СНиП 2.04.05-91 Отопление, вентиляция и кондиционирование. – М., 1996.
- 6 Свердлов Г.З., Явнель Б.К. Курсовое и дипломное проектирование холодильных установок и установок кондиционирования воздуха. – М., 1972.
- 7 Гусев В.М., Ковалев Н.И., Попов В.П., Потрошков В.А. Теплотехника, отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха. – Л., 1981.
- 8 Сидоров Ю.П. Основы кондиционирования воздуха на предприятиях железнодорожного транспорта. – М., 1984.
- 9 Голубков Б.Н., Романова Т.М., Гусев В.А. Проектирование и эксплуатация установок кондиционирования воздуха и отопления. – М.: Энергоатомиздат, 1988. – 190 с.
- 10 Изменение №1 СНиП 2.04.05-91 Отопление, вентиляция и кондиционирование / Госстрой Украины. – К., 1998.

